

Er staat geschreven: »Hetzij gijlieden eet, hetzij gijlieden drinkt, hetzij gij iets anders doet, doet het alles ter eere Gods.«
Dat nu is op de kermis onmogelijk.
En daarmee is tevens de vraag beantwoord of Christenen er heen mogen gaan.

Op de vraag van T. wat een dreevel is, dient, dat dit is een stuk timmermansgereedschap, een ijzeren pen, in den vorm van een langen, dikken spijker met breed kop en stompe punt. Hij dient om spijkers, wier koppen te veel uitsteken, dieper in te drijven. Van dit gereedschap worden komt de naam dreevel.

HOOGENDIJK.

Ingezonden Stukken.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Geachte Redactie.

Terwijl ik u vriendelijk dank zeg voor uwe bespreking van mijn verschenen boek: Verklaring van de Kerkenordening v. d. Nat. Synode van Dordrecht 1618/19. College-voordrachten van Prof. Dr. F. L. Rutgers over Geref. Kerkrecht, Deel IV, Art. 71-86, in de *Heraut* van 14 April j.l., zij het mij thans vergund eenige plaatsruimte te vragen ter correctie van enkele onjuistheden. In de *Heraut* schreef u aldus: »En Dr. de Jong heeft ook bij deze uitgave getoond, dat hij zeer getrouw heeft opgetekend, wat Prof. Rutgers dicteerde. Iets wat betrekkelijk niet moeilijk was, omdat Prof. Rutgers door zijn langzame voordracht en zijn heldere uitspraak het aan zijn studenten gemakkelijk maakte schier woordelijk het gedictende op te tekenen.«

Door deze zinsmede nu is m.i. publiekelijk een onjuist oordeel uitgesproken over de wijze waarop Prof. Rutgers college gaf. 16. Prof. Rutgers dicteerde niet, wat door de studenten moest worden opgeschreven, maar hield voordrachten, en dat met dezelfde vaardigheid in het spreken als waarmede Dr. A. Kuyper zijn colleges Dogmatiek gaf. 20. Het zeggen, dat Prof. Rutgers een langzame voordracht had, die het aan zijn studenten gemakkelijk maakte schier woordelijk het gedictende op te tekenen, is dus alleszins onjuist.

En wat ik hier schrijf, kan ik met bewijzen staven.

Indertijd toch hield ik in mijn college-cahiers aantekening van de data, waarop Prof. Rutgers zijn colleges gaf. Ook ben ik nog in het bezit van mijn oude dictaat-cahiers en van de geschreven copie, waarnaar ik Dr. Kuyper's Locust de Magistratu liet drukken. Ook bezit ik dictaten van een Professor, die werkelijk dicteerde, zoodat men het gedictende woordelijk kon opteekenen. En wat is nu het resultaat van een vergelijkend onderzoek, dat ik met het oog op dit ingezonden stuk instelde, hoewel ik voor mij zelve dit onderzoek niet noodig had? Het mij reeds van te voren bekende resultaat is, als we alles berekenen in bladzijden druks van het door mij uitgegeven boek over de college-voordrachten van Prof. Rutgers, aldus:

Een uur college-voordracht van Prof. Kuyper over den Locust de Magistratu gaf na uitwerking gemiddeld 6 bladzijden druks. Wanneer Prof. Kuyper werkelijk dicteerde, bijv. de paragrafen van de Locust, en hij dicteerde nog al vlug, dan gaf hij in een college-uur hoogstens 2½ bladzijden druks, vgl. § 12 van den Locust de Magistratu, die in één college-uur niet geheel kon gedictende. Een goed dictaat-houder, die eens tijdens een korte ongesteldheid van mij op verzoek enkele colleges over den Locust de Magistratu voor mij persklaar maakte uit zijn eigen dictaat, gaf na uitwerking niet 6, maar slechts 2½ blz. druks van een college-uur.

En hoe staat het nu met de colleges van Prof. Rutgers?

Zijn college-voordracht van een uur, gaf na uitwerking gemiddeld 6 à 7½ blz. druks, dus nog iets meer dan Prof. Kuyper, terwijl een goed dictaat-houder, wiens dictaat ik vergeleek (een ander dan de zoeven genoemde) van een college-uur slechts 2½ blz. druks zou kunnen uitwerken. Dat Prof. Rutgers met zijn 6½ blz. nog iets meer gaf dan Prof. Kuyper met zijn 6 blz. vindt zijn oorzaak in het professionele kwartierje, dat door den een wat ruimer genomen werd dan door den ander.

Ten laatste staat vast, dat een professor, die werkelijk dicteerde, niet meer per college-uur gaf dan 2 bladzijden druks van het door mij uitgegeven boek.

De onjuistheid van wat u schreef is, dunkt mij, hierdoor duidelijk bewezen. Prof. Rutgers had volstrekt geen langzame voordracht, deed in dat opzicht voor Dr. Kuyper niet onder. Dr. Kuyper sprak alleen met meer pathos. Dat het dan ook niet moeilijk was een complete voordracht van Prof. Rutgers in 't licht te geven, berust alleen op misverstand. Er is voorzeker meer ingespannen arbeid door mij aan ten koste gelegd, dan u vermoedt. Alleen een eigen systeem van snelschrift (geen stenographie) heeft mij in staat gesteld in den Locust de Magistratu van Dr. Kuyper en de voordrachten van Prof. Rutgers te bewerken op de wijze, zooals ik dit deed.

Aan de nagedachtenis van Prof. Rutgers meende ik verplicht te zijn u voor het bovenstaande eenige plaatsruimte te verzoeken.

U bij voorbaat dankend,

Hoogachtend,

Uw dw. dr.
J. DE JONG.

Winsum, (Fr.) 24 April 1918.

Gereformeerde Gezindheid

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Witmarsum en Onderdendam, J. Ubels, cand. te Assen. — Spijkenisse, H. Z. de Milt, te Oostburg. — Vrijhoeven en 's-Graveland, Capelle, J. L. v. d. Wolf, cand. te Gouda.

AANKOMEN: Nieuwerbrug a/d. Rijn, D. Ligter, te Pletierburen. — Nieuw-Vennep, Y. v. d. Zee, te Westergaast. — Eestrum, W. de Roos, cand. te Rinsumageest.

BRONKT: Werkendam (B) en Randwijk-Heteren, Dr. C. Veltenaar, te Suwardo. — Langeslag, Terwispel (Fr.), Knijpe, Wijkkel en Balk, Oude- en Nieuwe-Bildt en Dronryp, W. de Roos, cand. te Rinsumageest.

Da. H. Bultenhuis verzoekt ons ter kennis van de Geref. Kerken te willen brengen, dat hij thans genoegen heeft in, om hen des Zondags te dienen. Adres: Heemstede, Bronsteweg 76.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Den Ham (toez.), Anth. C. Enklaar, te Jaarsveld. — Schoondijke (W. Z. VI.), C. v. d. Nieuwenhuize, te Renesse en Noordwelle. — Waddinxveen, J. Severijn, te Wilnis. — Drunen (N.-B.) (toez.), A. F. van der Vlugt, te Zuidzande.

AANKOMEN: Ankeveen, D. J. Lander, te Giesse. — Nieuwkerk. — Franeker, F. E. Geritien, te Donkerbroek en Hauke. — Tricht (toez.), E. A. Lander, te Everdingen.

Advertentiën.

Met dank aan den Heere voor de zegenningen in dit Huwelijk van Hem ontvangen, hopen onze geliefde Ouders, Behuwd- en Grootouders

G. R. BIJMA

en

Z. B. BIJMA

hunnē

35-Jarige Echtvereeniging

met de kinderen hun in dit huwelijk geschenken, te gedenken.

Namens hunne dankbare kinderen

Ureterp,

Harmelen,

Sijgers-

woude

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

Ureterp,

TE KOOP gevraagd:
HENRY,
Het Nieuwe Testament,
in drie banden voor f 12.—
Aanb. lett. F. Bur. v. d. *Heraut*.
GEREFORMEERD GYMNASIUM
te Amsterdam.

Het eerste Toelatings-examen zal D.V. gehouden worden in het begin van Juli a.s.
Aangiffen hiervoor worden vóór 22 Juni ingewacht bij den ondergetoekende

De Rector
G. SCHAINK.

1868 Dr. A. KUYPER 1918
vóór 50 jaren als Predikant
in de Herv. Kerk te Utrecht.

Kerkvisitatie
te Utrecht in 1868 met het oog op den kritieken toestand onzer Kerk.
146 pag.

INHOUD: I. De leugen in de Kerk. II. Wat is Kerkvisitatie? III. De Synode en haar reglement. IV. Wat Utrecht's Kerkraad deed? V. Besluit.

Prijs f 1,20, nu slechts f 0,50, franco per post f 0,80.

Ongedacht kwam mij een getal van dit belangrijk werk in handen, en wordt tegen postwissel à f 0,60 franco toegezonden door
A. FISCHER, Boekh., L. Elisabethstr. 3, Utrecht.

Zenuwachtigheid

bij examens is algemeen. Het beste bestrijdingsmiddel is een koker

Mijnhardt's Zenuwtabletten. Deze houden u volkomen kalm, wijl Uwe geest helder blijft. Zijn wetenschappelijk samengesteld, en onschadelijk. Genezen U van zenuwachtigheid. Per koker 60 ct., 3 kokers f 1,70. Verkrijg bij Apoth. en Drogist. Elsch vooral merk „Mijnhardt“.

Nood-

zakelijk is thans, dat ieder die de gelegenheid heeft

Groenten

en andere CONSUMPTIEWAREN teelt.

U vrage daartoe mijn uitgebreide PRIJS-COURANT van echte en klemkr. Tul- en Landbouwzaden aan. Voor Kweekers speciale prijs-courant.

Biljket adres
Oranjewoud (Fr.) G. J. WOUDE.

Bij J. H. KOK te Kampen verscheen:
AARDEN VATEN

TWAALFTAL PREDIKATIEN
OVER VRIJE STOFFEN DOOR
Ds. J. J. Knap Czn.

Prijs f 2,50 - Gebonden f 3,25

GANZEVOORT's

Orgelhandel

Diezerstraat 116, Zwolle.

Zeer grootte kous. Vraagt s.v.p. ons

Standard Orgel.

Heerlijke muziek. - Prachtige kasten.

Reeds meerdere afleveringen verschenen van het belangrijke werk:

De Kerkenordening

VAN

De Gereformeerde Kerken in Nederland

verklaard en toegelicht door

JOH. JANSEN v.d.M.

Schrijver van het bekende werk over „De Kerkelijke Tucht“

Deel I. Van de Diensten.

COMPLEET IN HOOGSTENS 15 AFLEVERINGEN à 50 CENTS.

Een onmisbaar boek voor het kerkelijk leven. Een boek voor kerkeraaden, predikanten, studenten, ouderlingen, diakenen en belangstellende gemeentelieden

Iedere maand verschijnt een aflevering ter grootte van 3 vel (48 bladzijden) met duidelijke letter gedrukt op degelijk papier in royale formaat.

Men vrage het uitvoerige prospectus met inhoudsopgave bij zijn Boekhandelaar of bij den

Uitgever E. J. BOSCH Jbzn. te Baarn.

De Groninger
Brandwaarborg - Maatschappij.
HOOFDKANTOOR
GRONINGEN, O. Boteringestraat 72.

Speciale afdeling voor H.H. Predikanten en Onderwijzers, voor Kerken en Scholen, alsmede voor leden van „Patrimonium“.

Chr. Groote Werkgevers en Groothandelaren

sluit U aan bij de

Christelijke Werkgevers-Vereeniging.

Inlichtingen verstrekt de Secretaris, Mr. G. H. A. GROSHEIDE Jr., Singel 303, Amsterdam.

Bij J. H. KOK te Kampen is verschenen:
DE VROUW

IN DE HEDENDAAGSCHE
MAATSCHAPPIJ

DOOR

Dr. H. BAVINCK

INHOUD: 1. Hersiening van het Kerkrecht. 2. De vrouw in de Heilige Schrift. 3. De vrouw in de Christenheid. 4. De Vrouwenvraagstuk. 5. Het Vrouwenrecht. 6. De vrouw en het Burgerlijk Recht. 7. De vrouw en het Arbeid. 8. De vrouw en de Staat. 9. De vrouw en de Kerk. 10. De vrouw en de Opvoeding der vrouw.

Prijs f 2,75 - Geb. f 3,40

Zending onder de Joden van de Gereformeerde Kerken in Nederland.

Verantwoording 31 Maart—28 April 1918.

Geref. Jongel. Vereen. Harlingen f 3; Voort-huizen f 19,23; Noordwijk a.Zee f 10; Kralingen f 10; Classis Woerden f 23,07; Beverwijk f 11,40; Bloemendaal f 15,27; Haarlem f 117; Heemstede f 18,06; Haarlemmermeer (Hoofddorp) f 44,91; id. (Sloterweg) f 13,92; Halfweg f 12; Koog Zandijk f 23,75; Krommenie f 15,62; Nieuw-Vennep f 19,74; Velzen f 10,28; Velsersoord f 12,46; Wormer f 6,32; Wormerveer f 16,10; IJmuiden f 43,80; Zaanadam f 10; Grijskerke f 2,50; Zendingssociëteit Maastrand f 15; Lopik f 15,58; Arnhem f 9,02; Oost-Kapelle f 20,95; Hoogeveen f 28,56; Ten Boer f 45,15; N.N. Nunspeet f 10; Sneek f 70,60; Abcoude f 14; Scheemda f 23,33; Westerlee f 7,54; Bellingwolde f 1,50; Spijkenisse f 9,02; Zuidlaren f 11,05; Vereen. tot steun der Zending te Watergraafsmeer f 10; Zendingssociëteit Heinkenszand f 5; Doornspijk f 11,21; Elburg f 15; Ermelo f 38,82; Harderwijk f 25,35; Hatten f 21,88; Nunspeet f 21,80; Nijkerk f 51,25; Oldebroek f 14; Putten f 9,65; Westp. f 15,03; Ommer f 21,50; Vreeswijk f 20; Heinkenszand (naght) f 1; Aandeel Noord-Evang. Zendingssociëteit f 16,75; West-zaan f 4,31; Groningen A (10 pCt. van f 115,50) f 11,55; N. N. Groningen f 5,50; Wetsinge en Sauwerd f 21,17.

Ds. J. J. MIEDEMA, Deputy-Quaestor.

Groningen, 1 Mei 1918.

Aangeboden:

1 à f 100 4 % Geref. Kerk Slotdijk. Bod.

1 à f 100 4 % Geref. school Rotterdam. "

1 à f 100 4 % Geref. Scholen te Amsterdam. "

1 à f 100 4 % Wagenborgen. "

1 à f 100 4 % Geref. Kerk te Olen. "

1 à f 100 4 % Veldwijk. Offero.

1 à f 500 4 % Veldwijk. "

1 à f 500 4 % Johanna'stichting. "

1 à f 500 4 % Sonnevans. "

1 à f 100 4 % School te Gapinge. "

1 à f 100 4 % Geref. Kerk te Numanadorp. "

HELDERTS & Co.,

EGELANTERSGRACHT 18.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Legaten:

van Wjlen Rev. G. W. van den Bos, Kaap-kolonie f 200.—.

Aan Contributiën:

door den heer D. de Vries uit Deersum f 1, uit Gauw f 11; uit Goenga f 28,50; uit Poppingawier f 12; uit Scharnegoutum f 1,50; uit Terzool f 2,50; uit Tirns f 1 samen f 63; door den heer M. van den Berg, te Zevenhoven f 44,25; van den heer A. de Kruik te Meerkerk f 2.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit) van de Geref. Kerk te Elbergen f 10,94; te Arnhem f 53,30; te Tinte f 8,21; te Heemse f 17,37; te Bergenheim f 12; te Dalfsen f 10,92; te Lemele en Lemeleveld f 2,96; te Den Ham f 21,22; te Avereest f 22,48; te Nieuweleusen f 10,74; te Gramsbergen f 11,91; te Dedemsvaart f 27,09; te De Krim f 16,68; te Lutton f 15,33; te Vroomshoop f 21,15; te Aduard f 33,72; te Bedum A f 32,84; te ditto B f 9,30; te Ezinge f 16,26; te Groningen A f 88,72; te ditto B f 67,98; te Haren f 13,65; te Hoogkerk f 16,20; te Kiewindeweer f 5,70; te Onderdendam f 5,43; te Sappemeer f 5,43; te Ten Boer f 20,34; te Thesinge f 17,24; te Wetsinge Sauwerd f 10,53; te Zuidbroek f 7,01; te Zuidwilde f 28,47.

Voor de Medische Faculteit: (Contrib.) door den heer A. J. 't Hoen te Alblasserdam f 23; door den heer D. de Vries uit Scharnegoutum f 2, uit Rauwerd f 1, samen f 3; door den heer J. Hospers te Bedum f 1.

Voor het Instituut Elanum: